

Raport privind vizitele de supervizare în teren

a grantului Fondului Global oferit Republicii Moldova pentru combaterea TB și HIV/SIDA, în perioada 2021-2023, gestionat de Recipientul Principal (RP) – IP UCIMP DS, sem. II, 2022

18.10.2022

Locațiile/proiectele vizitate:

- Unitatea de coordonare a Programului național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și ITS (UC PN HIV/SIDA/ITS)
- Unitatea (Departamentul) de coordonare a Programului național de răspuns la tuberculoză (UC PNRT)

Participanți:

1. Lucia Pîrțînă, Centrul PAS
2. Mariana Sterpu, Parteneriat Necomercial ”Programe Medico-Sociale”
3. Iurie Climașevschi, IMSP SDMC
4. Svetlana Popovici, IMSP SDMC
5. Valentina Vilc, IMSP IFP
6. Violeta Teutu, IP UCIMP DS
7. Angela Alexeiciuc, IP UCIMP DS
8. Svetlana Măciuca, IP UCIMP DS
9. Veaceslav Postoronca, AO Gender-DOC
10. Marina Macari, IMSP IFP
11. Valeriu Crudu, IMSP IFP
12. Eugenia Cula, IMSP IFP
13. Andrei Corloteanu, IFP/PNCT
14. Pavel Rușeneanu, Asociația SMIT
15. Daniela Lupan, IMSP SDMC
16. Valeriu Rusu, IMSP SDMC
17. Costin -Codreanu Tatiana, IMSP SDMC
18. Ecaterina Noroc, IMSP SDMC
19. Alexandru Buga, IMSP SDMC
20. Adelina Sochirca, Secretariatul CNC TB/SIDA
21. Silvia Stratulat, Secretariatul CNC TB/SIDA

Obiectivul vizitelor: Supervizarea procesului de implementare a grantului oferit de Fondul Global (FG) Republicii Moldova pentru prevenirea și controlul maladiilor TB și HIV/SIDA, gestionat de Recipientul Principal (RP) - IP UCIMP DS.

Informații de fond: Una dintre funcțiile de bază ale Consiliului național de coordonare a programelor TB și HIV/SIDA/ITS (CNC TB/SIDA) și Comisiei Naționale de Experți

(CNE) este supervizarea granturilor Fondului Global (FG), oferite Republicii Moldova, în susținerea programelor naționale de prevenire și control al TB și HIV/SIDA/ITS.

O activitate de supervizare în acest context sunt vizitele semestriale în teren, care sunt parte a mecanismului FG și CNC TB/SIDA de monitorizare programatică a proiectelor finanțate din sursele FG. Acestea se desfășoară în conformitate cu Planul național de supervizare a CNC pentru anul 2022 și prevederile Manualului Operațional al CNC TB/SIDA & Procedura de supervizare aplicată de CNC TB/SIDA.

Vizitele de supervizare sunt parte a evaluării semestriale, de către Comisia Națională de Experți (CNE), a progreselor și problemelor programatice, financiare și de management înregistrate de către RP/SR și presupun vizitarea nemijlocită a locațiilor/proiectelor susținute prin intermediul acestor granturi.

Scopul urmărit este de a evalua, la fața locului, rezultatele implementării granturilor FG și de a propune și elabora, la necesitate, recomandări pentru îmbunătățirea acestora.

În cadrul vizitelor participă membrii CNC TB/SIDA, membrii CNE, reprezentanții echipelor RP și a Programelor naționale TB și HIV/SIDA/ITS.

La data de 18.10.2022, echipa de experți din cadrul CNC/CNE au participat la două vizite de supervizare în incinta Unităților de coordonare a Programelor naționale TB (IFP) și HIV (SDMC).

Vizita la Unitatea (Departamentul) de coordonare a Programului național de răspuns la tuberculoză (UC PNRT) din cadrul IFP

În cadrul vizitei, participanții au fost informați despre activitatea acestuia, dar și provocările cu care se confruntă la moment.

Unitatea (Departamentul) de coordonare a Programului național de răspuns la tuberculoză (UC PNRT) este o subdiviziune din cadrul IMSP IFP, care coordonează și monitorizează implementarea Programului național de control al tuberculozei și activează în conformitate cu Regulamentul, aprobat prin ordinul MSMPS, nr. 783 din 11.10.2017.

UC PNRT participă și acordă suport metodologic la elaborarea programului național de răspuns la tuberculoză (PNRT), inclusiv a planului de acțiuni, planului de monitorizare și evaluare și planului de finanțare; asigură monitorizarea și evaluarea rezultatelor implementării Planului de acțiuni al PNRT cu elaborarea rapoartelor de progres în atingerea rezultatelor preconizate; efectuează vizite de monitorizare și evaluare în scopul monitorizării implementării PNRT în teritorii; asigură coordonarea, dirijarea și acordarea suportului metodologic la nivel național și teritorial în vederea managementului de caz a pacienților cu TB; coordonează managementul medicamentelor antituberculoase; dirijează

și monitorizarea activităților intersectoriale relevante serviciului ftiziopneumologic; asigură coordonarea, dirijarea, monitorizarea și evaluarea activităților efectuate de către Centrele comunitare pentru suportul pacienților cu tuberculoză; este responsabilă de generalizarea, prelucrarea și analiza informației statistice din cadrul serviciului de ftiziopneumologie.

În baza ord. MS nr.432 din 11.05.2022 cu privire la implementarea Programului Național de răspuns la tuberculoză pentru anii 2022-2025, instituția responsabilă de coordonarea, implementarea și monitorizarea realizării PNRT 2022-2025 este IMSP Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc” care își exercită atribuția în cauză prin intermediul Departamentului de coordonare a PNRT.

Responsabilități adiționale a Departamentului de coordonare PNRT:

- Curieratul speciemenelor de sputa din regiunile Centru și Sud al republicii.
- Transportarea medicamentelor antituberculoase pe întregul teritoriu al republicii.
- Vizitele de monitorizare și evaluare efectuate în teritoriile republicii, inclusiv în sistemul penitenciar și pe malul stâng.
- Secretariatul la Comitetul de management TB drog rezistente.

Vice-directorul management și strategii IFP „Chiril Draganiuc” asigură coordonarea Programului în plan național în calitate de coordonator al PNRT.

În subordinea vice-directorului management și strategii IFP „Chiril Draganiuc” se află:

- Departamentului de coordonare PNRT;
- Laboratorul Național de Referință;
- Laboratorul Regional de Referință (Vorniceni);
- Depozitul Național farmaceutic.

Statele de funcții ale Departamentului de coordonare PNRT:

- Șef Departament de coordonare PNRT – 1 (ocupat)
- Medici ftiziopneumologi – 10 (ocupate - 8)
- Asistente medicale – 2 (ocupate - 0)
- Conducători auto – 2 (ocupate)
- Farmacist depozit – 1 (ocupat)
- Manager tehnologii informaționale – 1 (ocupat – 0,75).

Salarizarea colaboratorilor departamentului de coordonare PNRT este din contul serviciilor spitalicești finanțate de CNAM.

Remunerări din sursele Fondului Global:

- Consultant, medic microbiolog (medic microbiolog, LNR)
- Consultant, medic microbiolog (medic microbiolog, LNR)
- Farmacist pentru managementul medicamentelor (farmacist, DC PNRT)

- Asistent M&E (medic ftiziopneumolog, angajat Departament coordonare PNRT)
- Asistent M&E în domeniul financiar (contabil, Direcția Finanțe, IFP)

Activitățile implementate de UC PNRT în cadrul grantului FG

În cadrul grantului FG sunt prevăzute activități implementate de către UC PNRT, inclusiv:

1. Consolidarea capacităților pentru managementul eficient al PNRT

- Asigurarea vizitelor complexe de M&E, inclusiv și în cadrul OSC și alte autorități publice cu rețele sanitare proprii și private, atât pe malul drept și malul stâng, cu asigurarea cheltuielilor pentru vizitele respective.
- Actualizarea, integrarea, menținerea și ajustarea continuă a sistemului informațional de colectare a datelor, inclusiv sistemului informațional de M&E (elaborare soft, achiziție de calculatoare, susținerea echipei PNRT, costuri administrative, specialiști IT).

2. Asigurarea monitorizării tratamentului pacienților cu TB și TB MDR cu supravegherea rezistenței *M. tuberculosis* către medicamente,

- Asigurarea cheltuielilor pentru menținerea și consolidarea sistemului de curierat pentru transportarea sputei către laboratorul de referință

3. Asigurarea continuă cu medicamente

- Asigurarea distribuirii medicamentelor TB în teritorii, inclusiv asigurarea transportului medicamentelor (combustibil și mentenanță)

Constatări:

- Volum mare de lucru, inclusiv asigurarea activităților de coordonare, evaluare și monitorizare în cadrul studiilor operaționale și elaborare de documente legale și normative, inclusiv protocoale și strategii, care nu este o obligațiune doar a DC PNRT.
- Lipsa instrumentelor de coordonare a activităților de prevenție, tratament la nivel de asistență medicală primară, asistența medicală specializată de ambulator..
- Salarizarea colaboratorilor DC PNRT din contul serviciilor spitalicești a CNAM, lipsa unei linii de contractare separată CNAM pentru activitățile/angajații DC PNRT.
- Finanțarea globală a activităților laboratoarelor ce nu asigura acoperirea necesităților de laborator și ce impune contractarea per servicii în activitățile de laborator.
- Restricții de finanțare pentru servicii adiționale a persoanelor care sunt plătite concomitent pentru alte servicii din resursele Fondului Global, concomitent cu necesitatea de implementare a activităților planificate în limita resurselor umane profesionale pentru executarea acestora.

- Multiple vizite și misiuni internaționale și lipsa de planificare a acestora, inclusiv a auditului a Fondului Global, misiunilor OMS, ceea ce creează incomodități/impedimente în implementarea activităților planificate în perioadele de vizite și se solicită o prezentare prealabilă a informațiilor privind perioada planificată a vizitelor/misiunilor, sarcinilor și obiectivelor acestora.
- Diverse formate și forme de raportare a activităților și indicatorilor atât la nivel național (ANSP) cât și internațional (OMS, FG), ceea ce creează deficiențe în colectare a datelor și perioade îndelungate de timp pentru evaluare, analiză și prezentare a acestora.
- Asigurarea sustenabilității curieratului sputei și curieratului medicamentelor antituberculoase (de linia a II) din resursele CNAM, acestea actualmente fiind asigurate din resursele FG.
- Neîndeplinirea indicatorilor cu referire la depistarea cazurilor de TB, condiționată de îndeplinirea redusă a sarcinilor și funcțiilor directe a sectorului medical primar în identificarea persoanelor cu risc sporit de TB, realizarea activităților de screening TB profilactic. Se propune implicarea CNAM în monitorizarea indicatorilor activităților susținute din resursele alocate pentru activitățile date.
- Lipsa transparenței informațiilor privind autoritatea competentă pentru coordonarea programelor naționale și prezența discuțiilor referitor la intențiile despre transferul programelor naționale către ANSP, în lipsa comunicării privind riscurile, avantajele, dezavantajele cu departamentele existente de coordonare a programelor naționale.

Recomandările participanților la Vizita de supervizare în teren în incinta IFP:

CCM:

- Susținerea realocării economilor formate în grantul FG pentru necesitățile anunțate de PNRT;

MS/CCM:

- Asigurarea financiară a sustenabilității activității Departamentului de coordonare a Programului Național de Răspuns la Tuberculoză, inclusiv din sursele CNAM;
- Facilitarea procedurii de subordonare a instituțiilor teritoriale de sănătate, Departamentului de coordonare a Programului Național de Răspuns la Tuberculoză și mandatarea acestuia pentru coordonarea și organizarea activităților la nivel teritorial;
- Solicitarea suportului din partea MS în urgentarea aprobării instrumentelor în vederea actualizării costificărilor serviciilor TB;

- Facilitarea funcționalității sistemului SIME TB pe o nouă platformă tehnică, modernă, care să permită modificări de ordin tehnic și actualizări ale sistemului în conformitate cu necesitățile actuale.

Secretariatul CNC:

- Participarea activă a reprezentanților CNAM la ședințele GTL, CNE & CNC, includerea în componența GTL a unui reprezentant al MS din cadrul Direcției asistență medicală primară și invitarea specialiștilor din cadrul Direcției municipale de asistență medicală și socială la ședințele GTL;

Vizita la Unitatea de coordonare a Programului național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și ITS (UC PN HIV/SIDA/ITS)

În cadrul vizitei, participanții au fost, la fel, informați despre activitatea Unității de coordonare a PNHIV, rezultatele atinse, dar și provocările cu care se confruntă la moment.

Unitatea de coordonare a Programului național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și ITS (UC PN HIV/SIDA/ITS) este unitatea operațională cu responsabilitate principală de gestionare, coordonare și implementare a răspunsului național la HIV și ITS, care activează în cadrul IMSP SDMC, conform Regulamentului, aprobat prin ordinul MSMPS, nr. 997 din 18.11.2016.

UC PN HIV/SIDA/ITS asigură coordonarea și evaluarea realizării Programului național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și ITS; participă la elaborarea și implementarea politicilor și strategiilor, actelor normative pentru reglementarea și buna implementare a răspunsului național în domeniu HIV/SIDA/ITS; acordă suport consultativ metodic instituțiilor medico-sanitare publice departamentale și private din țară în organizarea și planificarea serviciilor medicale în infecția HIV/SIDA/ITS; asigură monitorizarea și evaluarea permanentă programatică, economică și impactul răspunsului național la infecția HIV/SIDA și ITS; participă la programarea, estimarea, monitorizarea realizării bugetului Programului Național HIV/SIDA și ITS; asigură realizarea cadrului strategic și implementării activităților orientate la dezvoltarea capacităților resurselor umane; asigură verificarea calității datelor, informațiilor raportate în cadrul implementării Programului Național HIV/SIDA și ITS realizat de parteneri implicați în domeniu.

În baza ord. MS nr.554 din 08.06.2022 privind implementarea Hotărârii Guvernului nr.134/2022 „Cu privire la Programul național de prevenire și control al infecției HIV/SIDA și infecțiilor cu transmitere sexuali pentru anii 2022-2025, IMSP SDMC este instituția responsabilă de coordonarea, implementarea și monitorizarea realizării PN HIV/SIDA și ITS 2022-2025 cu exercitarea atribuțiilor prin intermediul Unității de coordonare a programului.

Statele de funcții ale Unității de coordonare HIV/SIDA și ITS:

- Coordonator PN HIV/SIDA și ITS – 1 (ocupat)
- Coordonator prevenire 1 (ocupat)
- Coordonator tratament și îngrijire 1 (ocupat)
- Coordonator diagnostic de laborator 1 (ocupat)
- Coordonator consiliere și testare 1 (ocupat)
- Specialiști tehnologii informaționale – 1 (ocupat)
- Specialiști monitorizare și evaluare -2 (ocupat)

Salarizarea colaboratorilor Unității de coordonare PN HIV/SIDA și ITS este din contul serviciilor contra plată a SDMC și cofinanțării din resursele FG.

Remunerări din sursele Fondului Global:

- Susținerea financiară a activității UC PN HIV:
 - Co-finanțarea lunara a salariilor echipei UC PN HIV = 5 pers * 200 Euro/pers;
 - Costuri logistice trimestriale (transport & utilități) = 72,000 lei/an;
 - Costuri pentru activitățile/vizitele de monitorizare în teren realizate de UC PN HIV.
- Implementarea mecanismului de promovare și motivare a testării index:
 - Salarizarea a 2 specialiști responsabili de colectarea datelor (SDMC);
 - Motivarea cadrelor medicale și ONG care identifică cazuri noi HIV+. Mecanism implementat cu succes în sem. I, 2022.
- Costuri neplanificate:
 - Reparații infrastructura SDMC (depozit, laborator etc).

Activitățile implementate de UC PN HIV, în cadrul grantului FG:

În cadrul grantului FG sunt prevăzute activități implementate de către UC PNHIV. Activitățile majore și resursele alocate de către RP UCIMP, în sem. I, 2022, și chestiuni/probleme pentru considerare în semestrul II, 2022, includ:

Prevenire HIV

1. Activități de actualizare a Registrului electronic de monitorizare a serviciilor de prevenire HIV:
 - Completarea softului cu module adiționale (e-depozit).
 - Conectarea, până la finele 2022, a tuturor ONG-urilor la e-deposit.
2. Implementarea serviciilor de RR prin intermediul Vending Machines:
 - Procurate 30 aparate;
 - Conectate la Softul prevenire;
 - Dificultăți în instalarea aparatelor la nivel rațional, în special pe malul stâng al Nistrului.

3. Extinderea serviciului OST

- Pilotarea serviciului OST pe malul stang – proces înghețat la moment. Costuri pentru procurarea metadonei – realocate pentru achiziția de teste rapide pentru consumatorii de droguri de pe malul drept.
- Dezvoltarea capacităților de prestare a serviciilor de prevenire în rândul consumatorilor de droguri non-injectabile – va fi realizat în sem. II, 2022 în parteneriat cu UNODC.

Testarea HIV:

4. Revizuirea Ghidului național de testare HIV;
5. Elaborare materialelor informative pe testarea HIV;
6. Implementarea mecanismului de promovare și motivare a testării index:
 - Salarizarea a 2 specialiști responsabili de colectarea datelor (SDMC);
 - Motivarea cadrelor medicale și ONG care identifică cazuri noi HIV+. Mecanism implementat cu succes în sem. I, 2022.

Tratament ARV:

7. Finanțarea pachetului de servicii psihosociale pentru PTH:
 - Pachet de bază – 2000 lei/PTH. Implementarea pachetului dat & validarea beneficiarilor – proces anevoios pentru ONG-uri!
 - Pachet suplimentar – cca 671 lei/PTH. Implementare & validare – proces normal de implementare.
8. Decentralizarea TARV:
 - Salarizarea lunară pentru pozițiile - 1 coordonator TARV în cadrul SDMC;
 - Deschiderea a 6 noi cabinet TARV;
 - Elaborarea și ajustarea bazei normative în contextul descentralizării diagnosticului și tratamentului infecției HIV/SIDA la nivel de Cabinete raionale;
 - Instruirea specialiștilor cabinetelor teritoriale;
 - Cercetarea operativă pentru determinarea cazurilor de incidență recentă. Pe parcursul Q III, 2022 urmează să fie elaborat Raportul final.
 - Dotarea laboratoarelor pe lângă centrele TARV noi;
 - Implementarea mecanismului de motivare a aderenței la TARV (acoperire costuri de deplasare pentru PTH în TARV – SDMC, Bălți, Ungheni, Cahul, Tiraspol, Râbnița, Căușeni).
9. Procurarea testelor și consumabilelor pentru monitorizarea TARV și încărcătura virală;
10. Pilotarea mecanismului de servicii integrate (medico-sociale) în cadrul CSR (Centre sociale regionale):
 - Contractat expert local pentru evaluarea capacităților instituționale a tuturor CSR;

- Evaluarea – va fi realizată până la finele sem. II, 2022.

Susținerea sistemului de laboratoare HIV:

- Elaborarea ghidului privind metodologia de supraveghere ITS;
- Elaborare și implementarea programului național de control a calității pentru laboratoarele HIV;
- Implementarea și Menținerea Sistemului de Management al Calității în cadrul LNR HIV conform Standardului ISO 15189. S-a finalizat acreditarea ISO a lab. SDMC;
- Realizarea auditului centrelor de testare HIV;
- Dotarea cu echipament și mentenanța echipamentului din sistemul de laboratoare.

Sisteme informaționale:

11. Elaborarea softurilor SIME HIV/TB:

- Finisat studiul de fezabilitate privind elaborarea softurilor SIME HIV/SIME TB;
- În sem. II, 2022, urmează – elaborarea ToR și contractarea agentului care va dezvolta caietul de sarcini pentru softurile date.

12. Realizarea studiului de estimare a populației de utilizatori de droguri non-injectabile – în proces de implementare.

Realizări:

- Implementarea pachetului atractiv pentru LS și BSB prin oferirea testării PCR/ELISA la 4 ITS (Gonorea, Ureaplasma Chlamidie și Micoplasma) pentru a spori atractivitatea serviciilor de prevenire.
- Procurarea și instalarea vending machine.
- Descentralizarea serviciului TSO: deschiderea 2 Cabinete TSO, Anenii Noi și Orhei.
- Implementarea autotestării prin intermediul rețelei de farmacii pentru distribuirea testelor rapide.
- Implementarea testării index la infecția HIV (motivarea persoanei care inițiază testarea HIV).
- Crearea Registrului electronic de evidență a testării la HIV.
- Descentralizarea TARV - deschiderea a 8 Cabinete raionale de diagnostic și tratament a infecției HIV/SIDA.
- Acoperirea integrală a finanțării activităților de diagnostic și tratament ARV al infecției HIV din sursele bugetului de stat (screening ONG și diagnosticul și monitorizarea eficienței TARV – malul stâng).
- Revizuirea PCN HIV(5) conform ultimelor recomandărilor OMS.
- Elaborarea Ghidului de prestare a serviciilor de suport psiho-social al PTH.
- Abordarea diferențiată în acordarea serviciului psiho-social PTH (pachet de bază și pachet suplimentar).
- Desfășurarea studiilor cu privire la cauzele abandonului TARV, adresării tardive la TARV și ne adresării pentru TARV.
- Rambursarea cheltuielilor de transport pentru PTH în TARV.

Constatări:

- Asigurarea achiziției cantităților mici de medicamente ARV.
- Pierderea din evidență medicală a circa 1000 de PTH și necunoașterea situației despre acestea.
- Creșterea abandonatelor în tratament în ultimii ani, determinate de restricțiile COVID-19, necăutând la implementarea mai multor activități de sport pentru asigurarea cu medicamente la domiciliu și aderare la tratament.
- Creșterea insuficiență a acoperirii cu serviciile de prevenire în rândul GRSI, ținte reduse în acoperirea cu servicii a BSB și riscul de neatingere a țintelor cu referire la serviciile de prevenire.
- Dificultăți în finanțarea serviciilor de prevenire a infecției cu HIV din sursele CNAM. Alocarea anuală întârziată a resurselor pentru serviciile de prevenire HIV de CNAM și riscul de neutilizare a acestor fonduri pe perioada alocării.
- Rata crescută a transmiterii infecției cu HIV de la mama la copil, înregistrarea cazurilor de infecție cu HIV de la mama la copil, în pofida implementării intervențiilor de prevenire.
- Depistarea insuficiență a infecției HIV (primul 90- 66%) și respectiv acoperirea joasă cu TARV din numărul estimat (al doilea 90 – 48%).
- Lipsa sistemului informațional de evidență medicală a PTH (SIME HIV).

Recomandările participanților la Vizita de supervizare în teren în incinta SDMC:

MS/CCM:

- Asigurarea financiară a sustenabilității activității Departamentului de coordonare a Programului Național HIV/SIDA/ITS, inclusiv din sursele CNAM;
- Elaborarea și implementarea soft-ului informațional în domeniul HIV (SIME HIV).
- Promovarea finanțării serviciilor de prevenire HIV din sursele CNAM și sincronizarea finanțării serviciilor de CNAM și Fondul Global.
- Promovarea implementării testării index la infecția HIV cu motivarea persoanei care inițiază testarea HIV.
- Cercetarea, analiza și audierea cazurilor de transmitere materno-fetală cu elaborarea și diseminarea concluziilor și recomandărilor la nivelul asistenței medicale primare.
- Promovarea abordării integrate centrată pe client de către medicina primară în asigurarea testării la HIV, tuberculoză și hepatitelor virale.
- Elaborarea și implementarea Programelor teritoriale HIV/SIDA și ITS cu asigurarea acoperirii financiare din sursele locale.

Secretariatul CNC:

- Participarea activă a reprezentanților CNAM la ședințele GTL, CNE & CNC, includerea în componența GTL a unui reprezentant al MS din cadrul Direcției asistență

medicală primară și invitarea specialiștilor din cadrul Direcțiilor municipale de asistență medicală la ședințele GTL.

La finalul fiecărei vizite de supervizare, participanții au completat *Chestionarul TIP al participantului la vizitele de supervizare în teren a granturilor Fondului Global*.

Constatările și recomandările participanților la vizita de supervizare în teren privind ameliorarea/soluționarea problemelor/impedimentelor identificate în cadrul vizitei în teren au fost prezentate membrilor CNE la ședința din 28.10.2022.

Urmare a procesului de consultare la nivelul CNE, membrii au fost propus spre implementare următoarele recomandări:

Nr.	Recomandare	Timp	Implementator/ Responsabil
I. Asigurarea funcționalității Unităților de Coordonare ale PN			
1.1	Asigurarea funcționalității, sustenabilității și independenței Unităților de coordonare a Programelor Naționale TB și HIV/SIDA, prin includerea, în cadrul bugetelor IMSSP, parte a cărora sunt, a unor linii separate de buget dedicate UC a PN.	Termen scurt	MS / CNAM
II. Fortificarea implementării PN 2022-2025			
2.1	Prevederea mijloacelor financiare necesare din resursele bugetelor naționale pentru acoperirea costurilor privind curieratul probelor de spută de la/către Laboratorul național de referință/ Laboratoarele regionale de referință întru asigurarea sustenabilității supravegherii rezistenței M. tuberculosis către medicamente.	Termen scurt	MS / CNAM
2.2.	Prevederea bugetelor necesare din resursele bugetelor naționale pentru acoperirea costurilor privind mentenanța Depozitului național farmaceutic și curieratul de medicamente TB (de linia a II) de la/către serviciile ftziopneumologice teritoriale întru asigurarea sustenabilității intervențiilor.	Termen scurt	MS / CNAM
2.3	Revizuirea mecanismelor de achiziție a medicamentelor TB și HIV întru asigurarea accesului la medicamentele (necesare) în cantități mici, medicamentele inovative, inclusiv cele protejate prin brevete etc.	Termen mediu	MS CAPCS CNAM

2.4	Fortificarea mecanismelor de colaborare interdepartamentală și intersectorială prin implicarea reprezentanților Direcțiilor asistență medicală primară și de asistență socială pentru coordonarea și organizarea activităților în domeniul HIV și tuberculozei la nivel teritorial.	Termen scurt	MS MFPS
2.5	Implicarea CNAM în monitorizarea activităților AMP susținute din resursele alocate pentru activitățile de răspuns la TB și HIV la nivel local.	Termen scurt	CNAM
III. Fortificarea implementării Grantului Fondului Global			
3.1	Urgentarea aprobării standardelor și instrumentelor operaționale în vederea costificărilor serviciilor din TB și HIV și sincronizarea finanțării din CNAM și Fondul Global, întru asigurarea sustenabilității activităților prestate de organizațiile neguvernamentale.	Termen scurt	MS CNAM RP, SR
IV. Îmbunătățirea participativității și implicarea actorilor cheie în procesele consultative la toate nivelurile CNC TB/SIDA			
4.1	Invitarea și asigurarea participării active a reprezentanților CNAM la ședințele CNC, CNE și GTL.	Termen scurt	Secretariatul CNC CNAM
4.2	Includerea în componența GTL a unui reprezentant al MS din cadrul Direcției asistență medicală primară și asigurarea participării la ședințele GTL.	Termen scurt	MS Secretariatul CNC

Raport elaborat de Secretariatul CNC TB/SIDA